

Miljøtilladelse til

Engtoften 16
3670 Veksø

Ny kostald til
ammekøer

Efter § 16b stk. 1
i husdyrbrugsloven

20. maj 2020

ROSKILDE
KOMMUNE

Datablad

§ 16b stk. 1 tilladelse til ny kostald til ammekøer, Engtoften 16, 3670 Veksø

Kontaktoplysninger	
Ansøgers navn og adresse	Jørgen Skou Larsen Engtoften 16 3670 Veksø Tlf. nr.: 46769026 E-mail: jsl@bondegaarden.dk
Ansøgers CVR	15051884
Ansøgers CHR	72284
Ansøgers konsulent	VKST Konsulent Heidi Ledskov Fulbyvej 15 4180 Sorø Tlf.nr.: 51489081 E-mail: hsl@vkst.dk
Ejer	Gårdejer Jørgen Skou Larsen
Ejendommens adresse	Engtoften 16, 3670 Veksø
Ejendomsnummer	2650190453
Matr. Nr.	15a Østrup By, Kirkerup
Tilsynsmyndighed	Roskilde Kommune
Sagsnr.	323130
Ansøgnings-id	Skema nr. 207482 version 5

Indholdsfortegnelse

Den samlede tilladelse består af 4 sammenhængende dele:

1. Kort resume
2. Afgørelse med klagevejledning
3. Vilkår, der er forudsætningerne for miljøtilladelsen
4. Ansøgers miljøtekniske beskrivelse og Roskilde Kommunes vurderinger, som ligger til grund for miljøtilladelsen.

Den miljøtekniske beskrivelse i kapitel 4 beskriver landbrugets beliggenhed, indretning og drift, samt den miljøpåvirkning der er fra husdyrproduktionen. Her er også beskrevet, hvilke forureningsbegrænsende foranstaltninger der iværksættes i forbindelse med miljøtilladelsen.

Efter de enkelte afsnit i den miljøtekniske beskrivelse afrundes med kommunens vurderinger af, hvorvidt der forventes en væsentlig effekt på miljøet eller om der kan være væsentlige gener for de omkringboende. I de tilfælde, hvor det er vurderet, at der kan være væsentlige påvirkninger, henvises til de vilkår, der er stillet for at imødegå påvirkningen.

Indholdsfortegnelse.....	3
1 Ikke-teknisk resume.....	5
2 Afgørelse om miljøtilladelse	8
2.1 Klagevejledning	9
2.2 Udtalelse fra andre myndigheder	9
2.3 Høring	10
3 Vilkår for miljøtilladelse	11
3.1 Generelle vilkår.....	11
3.2 Vilkår vedrørende anlægget	11
4 Miljøtilladelsens forudsætninger - miljøteknisk beskrivelse og Roskilde Kommunes vurderinger	16
4.1 Baggrund.....	16
4.1.1 Sagsforløb.....	16
4.1.2 Anlæggets ejer- og driftsforhold	16
4.2 Husdyrbrugets anlæg	16
4.2.1 Generelt	16
4.2.2 Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav.....	17
4.2.3 Husdyrbrugets landskabelig placering og planmæssige forhold	19
4.2.4 Produktionsareal og gødningsopbevaringsareal	22
4.2.5 Gødningsproduktion og –håndtering	23
4.2.6 Ammoniakemission, Naturvurdering og Bilag IV-arter.....	24
4.2.7 Lugt	25
4.2.8 Støjkilder og rystelser.....	27
4.2.9 Støv.....	28
4.2.10 Lys.....	29
4.2.11 Fluer og skadedyr	29
4.2.12 Transport, til- og frakørsler	30
4.2.13 Affald, kemikalier og pesticider	30
4.2.14 Jord, grundvand, overfladevand, spildevand	31
4.2.15 BAT – Bedste tilgængelige teknologi	31
4.2.16 Energi og vandforbrug.....	32
4.2.17 Uheld	32
4.2.18 Egenkontrol	32
4.3 Samlet vurdering.....	32
Bilag 1: Beliggenhedsplan Engtoften 16	33
Bilag 2: Situationsplan og staldindretning.....	34
Bilag 3: Ammoniak, natur og beskyttede dyrearter	38

1 Ikke-teknisk resume

Ansøger ønsker at opføre en ny ammekostald på 428 m² og en 20 m² ny møddingsplads. Der etableres et befæstet areal omkring stalden, så regnvand og gødning kan opsamles. Den eksisterende kostald og møddingsplads vil blive revet ned.

Miljøtilladelsen omfatter:

- Ny kostald på 428 m², svarende til 80 % af bruttoareal på 517 m² til alle typer kvæg på dybstrøelse.
- Ny mødding med areal på 20 m² og samme overfladeareal.
- Eksisterende læskur fra 1956 på 7 m².
- Eksisterende læskur fra 1969 på 25 m².
- Eksisterende læskur fra 1969 på 72 m².
- Eksisterende flytbart læskur fra 1969 på 78 m².
- Eksisterende maskinhus (nord), ca. 153 m².
- Eksisterende maskinhus (syd), ca. 280 m².
- Fjernelse af eksisterende kostald på 200 m² og bruttoareal på 436 m².
- Sløjfning og fjernelse af eksisterende møddingsplads på 20 m² og bruttoareal på 22 m².

Ejendommens nye kostald til dyreholdet fremgår af nedenstående kortudsnit. Se endvidere Bilag 2.

Afstandskrav til naboer, byzone/sommerhusområde, beskyttede naturtyper, vandløb, søer, naboskel, vej m.v. er overholdt.

Det ansøgte er erhvervmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom, og det ansøgte er ikke i strid med kommuneplanen.

Natur

Den beregnede totaldeposition til kategori 1 og kategori 2 natur samt til Natura 2000 område ligger under Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau. Kommunen vurderer derfor, at projektet ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af de pågældende naturområder.

Nærmeste kategori 3 natur er en mose beliggende tæt på den nye kostald, ca. 21 m syd for staldens midte. Merdepositionen til dette område er beregnet til 5,7 kg N/ha/år. Da merdepositionen er over 1,0 kg N/ha/år kan der ud fra en konkret vurdering stilles evt. krav om en maksimal totalbelastning.

Der stilles følgende vilkår i forhold til moseområdet umiddelbart syd for den nye staldbygning (jf. bilag 3):

- Moseområdet skal afgræsses af kreaturer med minimum samme græsningstryk som det nuværende.
- Der må ikke ske tilskudsfordring indenfor samme fold, som mosen er beliggende i.
- Dyrene må ikke tilskudsfodres udenfor mosen og samtidigt have adgang til mosen.

Med de fastsatte vilkår vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til en væsentlig tilstandsændring af mosen.

Det vurderes yderligere, at de nærmest beliggende § 3 engområder ikke vil give anledning til en væsentlig tilstandsændring, jf. naturvurdering i bilag 3.

Projektet indebærer en øget ammoniakdeposition på nærtliggende naturområder, men ikke i en størrelse, der kan forårsage tilstandsændring. Roskilde Kommune vurderer derfor, at yngle- og rasteområder for de bilag IV-arter, der kan træffes i området, ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af det ansøgte projekt eller af ammoniakdepositionen fra ejendommen.

Der stilles følgende vilkår i forhold til Bilag IV-arter:

- Inden nedrivning/nedtagning af stalden skal den ansvarlige sikre, at en flagermusspecialist har foretaget undersøgelse af, om den gamle staldbygning anvendes som yngle- eller rasteområde for flagermus. På baggrund af undersøgelsen skal specialisten udarbejde et kort notat, som sendes til kommunen.

Hvis der konstateres flagermus, er det den ansvarlige for nedrivningen/nedtagning af stalden, som skal sikre, at der ikke sker forstyrrelse eller beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for flagermus.

Miljømæssige forhold

Lugtgeneberegninger viser, at ejendommen overholder lugtgenekriterierne til nabo, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde.

Roskilde Kommune vurderer, at der ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støjgener for omgivelserne. Der er fastsat vilkår om støjgrænser i forhold til nabobeboelser i landzone samt til sommerhusområde.

Det vurderes, at potentielt støvende aktiviteter fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omkringboende til bedriften. Lysforhold fra staldanlægget vurderes ikke umiddelbart at medføre væsentlig indvirkning på omgivelserne og landskabet.

Projektet vurderes ikke at påvirke omkringboende mærkbart mht. skadedyr og fluer.

Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold, og antallet af transporter ændres ikke. Transporter vurderes ikke at være til væsentlig gene for beboerne i området.

Der opbevares ingen kemikalier på ejendommen. Der etableres et befæstet areal omkring stalden, så regnvand og gødning kan opsamles.

Da ammoniakemissionen er lavere end 750 kg NH₃-N/år, er der ikke krav om, at husdyrbruget skal overholde et maksimalt BAT-niveau for ammoniakemission og heller krav om andre parametre med baggrund i BAT.

Samlet vurdering

Det er Roskilde Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at medføre væsentlige virkninger på miljøet.

2 Afgørelse om miljøtilladelse

Roskilde Kommune meddeler hermed tilladelse til husdyrproduktion tilknyttet ejendommen beliggende Engtoften 16, 3670 Veksø.

Miljøtilladelsen omfatter:

- Ny kostald på 428 m², svarende til 80 % af bruttoareal på 517 m². Alle typer kvæg på dybstrøelse.
- Ny mødding med areal på 20 m² og samme overfladeareal.
- Eksisterende læskur fra 1956 på 7 m².
- Eksisterende læskur fra 1969 på 25 m².
- Eksisterende læskur fra 1969 på 72 m².
- Eksisterende flytbart læskur fra 1969 på 78 m².
- Eksisterende maskinhus (nord), ca. 153 m².
- Eksisterende maskinhus (syd), ca. 280 m².
- Fjernelse af eksisterende kostald på 200 m² og bruttoareal på 436 m².
- Sløjfning og fjernelse af eksisterende møddingsplads på 20 m² og bruttoareal på 22 m².

Situationsplan for ejendommen fremgår af Bilag 2.

Tilladelsen gives i henhold til § 16b stk. 1 i Husdyrbrugsloven¹ med de vilkår, som fremgår af tilladelsen samt reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen².

Roskilde Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen bl.a. ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke på en måde, som er uforeneligt med hensynet til omgivelserne. Roskilde Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugsloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Miljøtilladelsen gives under forudsætning af, at de til enhver tid gældende regler på området og tilladelsens vilkår overholdes. Miljøtilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter meddelelsesdatoen dvs. senest den 20. maj 2026. Hvis miljøtilladelsen efterfølgende ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøtilladelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i produktionsarealet, herunder staldsystemer, teknologier og husdyrgødningsopbevaringsanlæg samt ændres på dyrearter og dyretyper før ændringen er anmeldt til og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Miljøtilladelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Miljøtilladelsen fritager ikke fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller spildevand m.v. skal søges separat hos Roskilde Kommune.

¹ LBK nr. 520 af 01/05/2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² BEK nr. 1261 af 29/11/2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøtilladelse.

Retsbeskyttelse og revurdering

Vilkårene i denne miljøtilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrbrugsloven.

2.1 Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer, som angivet i §§ 84-87 i husdyrbrugsloven, og enhver der har en væsentlig individuel interesse i sagen.

Tilladelsen er offentliggjort på Roskilde Kommunes hjemmeside www.Roskilde.dk og digital miljøadministration (<https://dma.mst.dk>) den 20. maj 2020.

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til husdyrbrugsloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens meddeles/offentlig bekendtgøres, dvs. inden den 18. juni 2020 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Eventuel klage indsendes til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via klageportalen som du finder via <https://naevneneshus.dk/>. Her kan du også finde vejledning til, hvordan du klager.

Klagen er formelt indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Ansøger vil blive underrettet, såfremt der inden klagefristens udløb, indgives klage fra anden side.

Roskilde Kommune skal desuden gøre ansøger opmærksom på, at virksomheden har ret til aktindsigt. Tidspunkt for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med sagsbehandleren.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrbrugslovens § 42. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter offentliggørelsen. Er afgørelsen påklaget, forlænges fristen til 6 måneder efter Miljø- og Fødevarerklagenævnet afgørelse af sagen.

2.2 Udtalelse fra andre myndigheder

I forbindelse med indledende landzonebehandling forud for tilladelsen, har kommunen sendt sagen i naboorientering. Der kom følgende bemærkninger til sagen:

Vejdirektoratet bemærker, at kostalden ser ud til at blive placeret inden for Vejdirektoratets interessezone til den 3. etape af Frederikssundsmotorvejen. Vejdirektoratet beder om, at det dokumenteres, at kostalden ligger uden for vejinteressezone.

Ansøger har tidligere fået sagen vurderet af Vejdirektoratet, der har godkendt placeringen, og derfor fastholdt Vejdirektoratet efterfølgende det tidligere svar til ansøger.

2.3 Høring

Udkast til afgørelse blev sendt til nedenstående:

- Ansøger: Jørgen Skou Larsen, Engtoften 16, 2670 Veksø
- Ansøgers konsulent: VKST, Heidi Ledskov, Fulbyvej 15, 4180 Sorø, hsl@vkst.dk
- Alle naboer (ejere og lejere) med matrikel op til husdyrbruget eller inden for en beregnet konsekvensradius for lugt. Høring til alle indenfor lugtkonsekvensområdet på 136 m.
- Vejdirektoratet, hoeringer@vd.dk

Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

Kopi af afgørelsen inkl. bilag er sendt til følgende:

- Ansøger, Jørgen Skou Larsen Engtoften 16, 2670 Veksø
- Ansøgers konsulent: VKST, Heidi Ledskov, Fulbyvej 15, 4180 Sorø, hsl@vkst.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Øst, trost@stps.dk
- Danmarks fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, info@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- NOAH, noah@noah.dk
- Vejdirektoratet, hoeringer@vd.dk

3 Vilkår for miljøtilladelse

Tilladelsen gives under forudsætning af, at produktionen opfylder følgende vilkår.

3.1 *Generelle vilkår*

1. Tilladelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter, der er knyttet til bygningerne på ejendommen Engtoften 16, 3670 Veksø.
2. Det er den ansvarlige for driften af anlægget, der er ansvarlig for at overholde tilladelsen med vilkår. Eventuelle ændringer i ejerforhold og/eller hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Roskilde Kommune.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøtilladelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med tilladelsens vilkår.

3.2 *Vilkår vedrørende anlægget*

Ny stald og mødding

4. Den nye kostald og mødding skal være placeret mindst 10 m fra mosen, der ligger syd for arealet, hvor den nye stald og mødding etableres.

Produktionsareal

5. Husdyrbrugets produktionsareal, staldsystem og teknologi samt dyrearter og dyretyper skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor og som vist på Bilag 2.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Ny kostald	517	Naturlig ventilation	3 m	(#107319) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	428
Læskur 72 m2	72	Naturlig ventilation	3 m	(#259968) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	72
Læskur 25 m2	25	Naturlig ventilation	3 m	(#259971) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	25
Læskur 7 m2	7	Naturlig ventilation	3 m	(#259974) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	7
Flytbart læskur 78 m2	78	Naturlig ventilation	3 m			

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen

Alle kvæg; Dybstrøelse

Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse

Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse

Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

6. Hvis der sker ændringer i dyrenes placering i de angivne produktionsarealer, skal der ved tilsyn foreligge en tegning, hvor produktionsarealet er indtegnet, så det fremgår, at produktionsarealet er maksimalt 428 m² i den nye stald. Placering af produktionsarealet skal være angivet tydeligt i forhold til f.eks. porte og vinduer.

Lagerareal

7. Husdyrbrugets husdyrgødningslager skal overholde følgende maksimale overfladeareal:

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Ny mødding	Fast				20

Befæstet areal omkring stalden

8. Det befæstede areal omkring stalden skal etableres med fald mod afløb.

Anlæggets udtryk og beplantning

9. Den nye kostald skal opføres i materialer, der giver et naturligt udtryk. Det kan som oplyst i ansøgningen ske ved at der etableres grønt tag (græs el. lign.) og udvendig beklædning med træ eller tilsvarende.
10. Der skal etableres afskærmende beplantning vest for stalden ind mod naboen. Beplantningen skal bestå af afvekslende store træer og mindre træer eller buske, og der skal både være løvfældende og stedsegrønne vækster.
11. Beplantningen skal til stadighed vedligeholdes.

Lugt

12. Der skal til stadighed opretholdes en god hygiejne i og omkring staldene.
13. Såfremt der efter kommunes vurdering opstår lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Støj

14. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A):

Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	
Mandag-fredag	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00 - 22.00	
Søn- og helligdage	kl. 07.00 - 22.00	
Mandag-fredag	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 22.00 - 07.00	
Søn- og helligdage	kl. 22.00 - 07.00	

Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt i grænsen til sommerhusområdet Kastaniehøj – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A):

Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	
Mandag-fredag	kl. 18.00 - 22.00	35 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00 - 22.00	
Søn- og helligdage	kl. 07.00 - 22.00	
Mandag-fredag	kl. 22.00 - 07.00	35 dB(A)
Lørdag	kl. 22.00 - 07.00	
Søn- og helligdage	kl. 22.00 - 07.00	

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter den støj fra virksomheden, som opstår på ejendommens bygningsparcel, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Støj fra markdriften er ikke omfattet.

15. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Måling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Støv

16. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår støvgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Lys

17. Driften af stalde, bygninger og husdyrgødningsanlæg må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

18. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Staldareal og det øvrige anlæg skal holdes rengjort og ryddeligt, således at der ikke er unødigt opformering af fluer og skadedyr.
19. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne kan ses her: <https://agro.au.dk/myndighedsraadgivning/>

20. Såfremt der efter kommunes vurdering opstår gener for omgivelserne ved opformering af fluer og skadedyr, kan kommunen meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi.

Jord, grundvand, overfladevand og spildevand

21. Tankning af brændstof skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller, hvis det årlige forbrug er på over 25.000 liter, eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
22. Tanke til opbevaring af brændstof skal være placeret på fast og tæt bund, så spild fra påfyldningspistol ikke kan løbe til jord, overfladevand eller grundvand. Tanke skal være sikret mod påkørsel.
23. Olie og kemikalier, herunder farligt affald skal opbevares i beholdere, der er egnede til opbevaring og transport af de pågældende stoffer. Beholderne skal oplagres på et fast, ikke permeabelt underlag med opkant og uden afløb til kloak. Oplagspladsen skal være under tag, og være indrettet således, at hele spildet kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde.
24. Afledning af overfladevand fra befæstede arealer må ikke kunne give anledning til forurening af jord, nærliggende natur, vandløb, søer, fjord eller hav. Der må derfor ikke ske tilledning af husdyrgødning eller sprøjtemiddelrester til regnvandsafløb eller dræn.
25. Overfladevand og gødning fra det befæstede areal omkring stalden skal opsamles og udbringes på landbrugsjord.

Natur og bilag IV-arter

Vilkår vedr. moseområdet umiddelbart syd for den nye staldbygning (jf. bilag 3):

26. Moseområdet skal afgræsses af kreaturer med minimum samme græsningstryk som det nuværende.
27. Der må ikke ske tilskudsfordring indenfor samme fold, som mosen er beliggende i.
28. Dyrene må ikke tilskudsfodres udenfor mosen og samtidigt have adgang til mosen.

Vilkår vedr. bilag IV-arter:

29. Inden nedrivning/nedtagning af stalden skal den ansvarlige sikre, at en flagermusspecialist har foretaget undersøgelse af, om den gamle staldbygning anvendes som yngle- eller rasteområde for flagermus. På baggrund af undersøgelsen skal specialisten udarbejde et kort notat, som sendes til kommunen.
30. Hvis der konstateres flagermus, er det den ansvarlige for nedrivningen/nedtagning af stalden, som skal sikre, at der ikke sker forstyrrelse eller beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for flagermus.

Egenkontrol

31. Ved tilsyn skal kommunen have adgang til relevant dokumentation for overholdelse af vilkårene. Det kan fx være i form af opgørelse af
  - produktionsarealet, hvis der foretages ændringer i placering af dyrene

- opbevaring og afhentning af husdyrgødning, hvis der sker ændringer
- oplysninger om drift og vedligehold af stalssystemer
- logbog for placering af flytbart læskur

32. Ved tilsyn oplyses om rengøring på dyrenes opholdsarealer, der ikke er medregnet som produktionsareal, i henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38. Det kan f. eks. være befæstede udearealer eller gangarealer i staldene.

4 Miljøtilladelsens forudsætninger - miljøteknisk beskrivelse og Roskilde Kommunes vurderinger

Den miljøtekniske beskrivelse danner grundlag for de vilkår, som meddeles i miljøtilladelsen. Den efterfølgende vurdering fra Roskilde kommune skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

4.1 *Baggrund*

4.1.1 Sagsforløb

Jørgen Skou Larsen, Engtoften 16, 3670 Veksø har via VKST og konsulent Heidi Ledskov indsendt en ansøgning om miljøtilladelse den 15. august 2019 i husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningen har skema nr. 207482 version 5. Husdyrbruget er ikke tidligere godkendt efter husdyrgodkendelsesloven eller husdyrbrugloven.

Der søges om tilladelse til 428 m² ny kostald og 20 m² ny møddingsplads. Eksisterende kostald og møddingsplads fjernes.

4.1.2 Anlæggets ejer- og driftsforhold

Ejendommen Engtoften 16, 3670 Veksø ejes af Jørgen Skou Larsen.

Kommunens vurdering

Denne miljøtilladelse omfatter udelukkende anlæggene på adressen Engtoften 16, 3670 Veksø. Den nye kostald bliver placeret ca. 380 m nord for ejendommens beboelse på matr. nr. 15a Østrup By, Kirkerup.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, der er ansvarlig for at overholde tilladelsen med vilkår. Ejer Jørgen Skou Larsen er ansvarlig for driften.

Såfremt drifts- eller ejerforhold ændres, er der stillet vilkår om, at dette meddeles Roskilde Kommune. Efterfølgende vil kommunen vurdere, om det kan give anledning til at ændre vilkår eller der skal udarbejdes tillæg.

Miljøtilladelsen skal være udnyttet indenfor 6 år jf. reglerne i husdyrbrugsloven. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden udløbet af denne frist.

For at sikre, at tilladelsens vilkår vedrørende produktionsanlæg er kendt af evt. ansatte, der beskæftiger sig med den pågældende del af driften, stilles der vilkår herom.

4.2 *Husdyrbrugets anlæg*

4.2.1 Generelt

Ansøger ønsker at opføre en ny ammekostald på 428 m² og en 20 m² ny møddingsplads. Der etableres et befæstet areal omkring stalden, så regnvand og gødning kan opsamles. Den eksisterende kostald og møddingsplads vil blive revet ned.

Miljøtilladelsen omfatter:

- Ny kostald på 428 m², svarende til 80 % af bruttoareal på 517 m². Dyretype Alle kvæg; Dybstrøelse.
- Ny mødding med areal på 20 m² og samme overfladeareal.
- Eksisterende læskur fra 1956 på 7 m².
- Eksisterende læskur fra 1969 på 25 m².
- Eksisterende læskur fra 1969 på 72 m².
- Eksisterende flytbart læskur fra 1969 på 78 m².
- Eksisterende maskinhus (nord), ca. 153 m².
- Eksisterende maskinhus (syd), ca. 280 m².
- Fjernelse af eksisterende kostald på 200 m² og bruttoareal på 436 m².
- Sløjfning og fjernelse af eksisterende møddingsplads på 20 m² og bruttoareal på 22 m².

Situationsplan for ejendommen fremgår af Bilag 2.

4.2.2 Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Husdyrbrugets anlæg er beliggende ca. 3 km syd for Stenløse, mellem Smørumnedre og Gundsømagle, i udkanten af den lille landsby Østrup.

Der er ikke beskyttelseslinjer eller byggelinjer, der påvirker det ønskede projekt.

Da den nye stald og mødding er fritliggende, sker der en særlig vurdering af placeringen i landzonen og indvirkningen på de landskabelige forhold.

Bedriftens overholder nedenstående afstandskrav:

- Ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- Almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)
- Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- Beboelse på samme ejendom (15 m)
- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (50 m)

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets nye kostald og møddingsplads placeres i landzone, Landområde 8.L.1, syd for sommerhusområdet Kastaniehøj og lidt nord for landsbyen Østrup.

Etablering, udvidelser og ændringer på et husdyrbrug skal opfylde afstandskrav i følgende love og bekendtgørelser, som gælder for husdyrbrug:

- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 6: Forbudszone til naboer og byzone/sommerhusområde.
- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 7: Afstande til beskyttede naturtyper.
- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 8: Afstande til bl.a. vandløb, søer, naboskel og vej.

Afstandskravet jf. § 6

Kravet er mindst 50 m til nabobeboelse, byzone/sommerhusområde og lokalplan for boliger. Den nye kostald og møddingsplads opfylder afstandskravet, se tabel nedenfor.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Faktisk afstand	Nærmeste anlæg
Byzone, sommerhusområde m.v. og fremtidig byzone Sommerhusområde Kastaniehøj	50 m	170 m	Ny mødding
Lokalplan i landzone for boliger Landsbyen Hove	50 m	1,9 km	Ny kostald
Nabobeboelse Birkevang 2A Østrupvej 102	50 m	97 m 101 m	Ny kostald

Afstandskravet jf. § 7

Kravet er mindst 10 m til ammoniakfølsomme naturtyper. Afstandskravet for det ansøgte projekt er opfyldt.

Den nye kostald ligger 10 m nord for § 3 naturbeskyttet mose (kategori 3). Det befæstede areal omkring stalden vil blive etableret med kuvertfald mod afløb, så der vurderes ikke vil være risiko for afstrømning af næringsstoffer til §3 beskyttet område. Roskilde Kommune har i oktober 2019 i forbindelse med sagsbehandling om landzone vurderet, at projektet ikke kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

For at sikre, at der ikke er risiko for afstrømning af næringsstoffer til den nærliggende mose stilles der vilkår om, at den nye kostald og mødding placeres mindst 10 m fra mosen og at der etableres et befæstet areal omkring stald og mødding med fald mod afløb.

Afstandskravet jf. § 8

Afstandskravene fremgår af nedenstående tabel. Afstandskravene for det ansøgte projekt er opfyldt.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Faktisk afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg Boring DGU nr. 200.6713	25 m	111 m	Ny kostald
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Mere end 50 m	Ny kostald
Vandløb (herunder drænsøer)	15 m	28 m 209 m	Ny kostald
Offentlig vej og privat fællesvej Østrupvej	15 m	129 m	Ny kostald
Naboskel Østrupvej 102	30 m	30 m	Ny kostald
Beboelse samme ejendom	15 m	400 m	Ny kostald
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Mere en 25 m	Ny kostald

Den lille grusvej ca. 7 m syd for den nye stald er ikke en privat fællesvej. Det er en privat kørevej, der er etableret af ansøger for at muliggøre transporten til den gamle kostald gennem et sumpet område. Grusvejen vil fortsat bestå som kørevej frem til den nye kostald.

4.2.3 Husdyrbrugets landskabelig placering og planmæssige forhold

Jørgen Skou Larsen ønsker at opføre en ny ammekostald, da den eksisterende kostald kommer til at ligge lige nord for frederikssundsmotorvejens forlængelse, når denne realiseres, formentlig i løbet af en kortere årrække (2021-2023). Dermed er det ikke muligt at benytte stalden, da ejendommen og de fleste græsningsarealer ligger syd for motorvejens placering, så adgangen hindres. Desuden vil stalden komme til at ligge så tæt på den nye motorvej, så den skal eksproprieres og nedrives.

Husdyrbrugets anlæg er beliggende ca. 3 km syd for Stenløse, mellem Smørumnedre og Gundsømagle, i udkanten af den lille landsby Østrup.

Ny stald - Udseende, dimensioner og materialer

Den nye stald vil have nogenlunde samme størrelse som den eksisterende, med et befæstet areal omkring stalden, så regnvand og gødning kan opsamles, samt en maks. kiphøjde på 8,5-9 m.

Ligesom den eksisterende stald vil den nye stald blive beklædt med træ udvendigt, så den falder pænt ind i terrænet. Den eksisterende stald har høj rejsning og stråtag, hvor den nye stald ønskes etableret med ca. 20 graders hældning og grønt tag (græsser, sedum eller andet).

Møddingen vil, præcis som den eksisterende blive opført i beton, med fast overdækning, som kører på skinner, så overdækning er let. Møddingen vil være delvist nedgravet, så kun ca. 1 m er over terræn.

Den eksisterende kostald og mødding vil blive revet ned.

Landskabelige forhold

Da stalden ønskes placeret uden tilknytning til eksisterende bygninger, er der fokus på, at dens udtryk bliver så naturligt som muligt, så den passer bedst muligt ind i landskabet. Med anvendelse af træ og græsser/sedum vurderes dette at være imødekømt.

Der vil desuden blive plantet et læbælte vest for stalden, hvilket også vil afskærme stalden ind mod naboen.

Begrundelse for placering og undersøgte alternativer

Flere muligheder for placering af den nye stald er blevet undersøgt. De eksisterende driftsbygninger ved stuehuset til Engtoften 16 er blevet gennemgået, men dels ligger de mindre end 50 m fra naboerne, og dels er deres indretning og dimensioner ikke i overensstemmelse med *Lov om hold af kvæg*.

Store dele af området omkring ejendommen er fuglebeskyttelsesområde eller §3-områder, og en del områder er med blød bund, hvor det vil blive uforholdsmæssigt dyrt at bygge.

På baggrund heraf er der ikke andre realistiske placeringer end den ønskede.

Denne placering giver også god mening ift. adgang til græsarealer samt tilkørselsforhold, når dyrene skal tilses og fodres.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets nye kostald og møddingsplads placeres i landzone, Landområde 8.L.1, syd for sommerhusområdet Kastaniehøj og lidt nord for landsbyen Østrup.

Kommuneplan 2016 siger: Landområdet skal hovedsagelig anvendes til jordbrugsformål, herunder landbrug, gartneri og skovbrug samt råstofindvinding, fritidsformål, naturområde o.l..

Det vurderes, at den nye kostald og mødding er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrug, idet ansøger ikke længere kan benytte eksisterende kostald og mødding. Det skyldes at den nuværende stald bliver borteksproprieret i forbindelse med 3. etape af Frederikssundsmotorvejen.

I forhold til den kommende 3. etape af Frederikssundsmotorvejen og vejinteressezone har Roskilde Kommune i efteråret 2019 i forbindelse med sagsbehandling foretaget naboorientering. Vejdirektoratet gav bemærkning om, at kostalden ser ud til at blive placeret inden for Vejdirektoratets interessezone til den 3. etape af Frederikssundsmotorvejen og beder om, at det dokumenteres, at kostalden ligger uden for vejinteressezone. Det er dokumenteret ved, at ansøger tidligere har fået sagen vurderet af Vejdirektoratet, der har godkendt placeringen, og derfor fastholdt Vejdirektoratet efterfølgende det tidligere svar om, at stalden kan placeres 90 m fra den kommende motorvej.

Den nye kostald og mødding ligger uden tilknytning til eksisterende bebyggelse på ejendommen Engtoften 16. Der er derfor set på placeringer af en ny kostald inden for ejendommen og uden for diverse beskyttelsesområder og -zoner samt uden for vejinteresseområder. Den valgte placering er fundet bedst i forhold til adgangsforhold og i forhold til placering i landskabet. Kostalden vil ligge uden tilknytning til bebyggelse på ejendommen, men i nærheden af nabo bebyggelse og uden for afstandskrav til nærmeste nabobeboelse. Ved at ligge i nærheden til anden bebyggelse i området, vurderer kommunen, at kostalden vil falde bedst ind i omgivelserne.

Den nye kostald og mødding vil blive opført i stort set samme størrelse som det eksisterende anlæg. Staldbygningen på 517 m² (10x37 m) bliver etableret med grønt tag (græs el. lign.) og beklædt med træ udvendigt. Som afskærmning af stalden ind mod naboen, vil der blive plantet et læbælte vest for stalden. Det vurderes at anlæggets størrelse og udtryk ikke vil tilsidesætte de landskabelige værdier. Der stilles vilkår om størrelse, placering af kostald og mødding, anlæggets udtryk samt om etablering og vedligeholdelse af beplantning.

Ansøger har oplyst, at der er nogle gamle eksisterende læskure, som ønskes inddraget i tilladelsen. Der er tale om følgende:

- Eksisterende læskur fra 1956 på 7 m².
- Eksisterende læskur fra 1969 på 25 m².
- Eksisterende læskur fra 1969 på 72 m².
- Eksisterende flytbart læskur fra 1969 på 78 m².

De gamle, eksisterende læskure er fra før 1970, hvor Planloven endnu ikke var trådt i kraft. Der har derfor ikke været krav om landzonetilladelse og læskurene er dermed lovlige. Denne tilladelse meddeles jf. Husdyrbrugloven og gives som en samlet tilladelse. De eksisterende fast placerede læskure med et samlet produktionsareal på 104 m² indgår derfor i tilladelsen, som eksisterende anlæg. De faste læskures brug og placering har været eksisterende i mere end 50 år og vurderes at være en naturlig del af omgivelserne. Læskurene vurderes ikke at indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet samt i forhold til de landskabelige værdier. Det flytbare læskur med et areal på 78 m² vil fremadrettet primært blive benyttet, når dyrene afgræsser nogle af kommunens arealer. Der skal være læskur til dyrene for at overholde dyrevelfærdsreglerne, og læskuret kan flyttes med rundt efterhånden på arealerne.

Området ligger ikke indenfor værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdige landskaber, specifikke geologiske bevaringsværdier, værdifuldt kulturmiljø eller kirkeomgivelser. Skovrejsning er uønsket i området. Det ansøgte staldanlæg som placeres jf. ovenstående afsnit hører naturligt til i landzone og vurderes ikke at være i strid med retningslinjerne for ovenstående områder i kommuneplanen.

Den nye kostald og mødding ligger i et område med naturbeskyttelsesinteresser og i Friluftområde med grøn kile. Kommuneplanens retningslinjer siger:

- Inden for de udpegede naturbeskyttelsesområder må der kun meddeles tilladelse til byggeri, anlæg, ændret arealanvendelse eller ændret tilstand af et areals karakter i øvrigt, såfremt det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og det ud fra en konkret planmæssig vurdering kan ske uden at forringe de særlige naturværdier, som ligger til grund for udpegningen, eller muligheden for at styrke eller genoprette disse værdier. Ændringer kan dog ske som led i forbedring af områdernes naturværdier eller i medfør af allerede gældende bestemmelser i en fredning, lokalplan eller byplanvedtægt.
- Fingerplanens ydre grønne kiler, jf. Fingerplan 2013, og Roskildes Grønne Ring skal anvendes som friluftsområder og forbeholdes overvejende almen, ikke bymæssig friluftsanvendelse og jordbrugsmæssig anvendelse. Områderne må ikke inddrages til byzone. Der kan planlægges for anlæg til både almene friluftsmål og organiserede friluftaktiviteter, når disse har en åben karakter med mulighed for offentlig tilgængelighed, og når dette sker i overensstemmelse med retningslinjerne under temaet Friluftsanlæg i det åbne land.

Kørerne (Hereford og Wagyu) udfører naturpleje af fuglereservatet og øvrige naturområder omkring ejendommen, både på ansøgers egne arealer, samt Fugleværnsfondens arealer, og vurderes på denne baggrund at have en positiv indvirkning på områdets naturværdi og biodiversitet.

Det ansøgte staldanlæg er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrug. Idet der stilles vilkår for at sikre, at der ikke er risiko for afstrømning af næringsstoffer til den nærliggende

mose, vurderes det, at det planlagte projekt kan ske jf. retningslinjen og uden at forringe de særlige naturværdier, som ligger til grund for udpegningen. Det ansøgte staldanlæg har jordbrugsmæssig anvendelse og er derfor ikke i strid med retningslinjen for friluftsområde med grøn kile.

Det ansøgte projekt ligger ikke indenfor kirkebyggelinjer, skovbyggelinjer, fortidsmindebeskyttelseslinjer, å- eller søbeskyttelseslinjer. Området ligger ikke i kystnærhedszone. Der er ikke beskyttede sten- eller jorddiger i nærheden af projektet.

Den nye kostald ligger ca. 130 m nord for det fredede område; Gundsømagle Sø. Med baggrund i afstanden til det fredede område og projektets forholdsvis mindre omfang vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer i de fredede arealers tilstand.

Det vurderes samlet, at det ansøgte er erhvervsmæssigt nødvendigt, og at det ansøgte ikke er i strid med kommuneplanen.

Situationsplan for ejendommens bygninger fremgår af bilag 2.

4.2.4 Produktionsareal og gødningsopbevaringsareal

Overblik over produktionsareal og gødningslagrenes overfladeareal for ansøgt drift samt nudrift og 8-års drift fremgår af nedenstående tabeller.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Ny kostald	517	Naturlig ventilation	3 m	(#107319) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	428
Læskur 72 m2	72	Naturlig ventilation	3 m	(#259968) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	72
Læskur 25 m2	25	Naturlig ventilation	3 m	(#259971) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	25
Læskur 7 m2	7	Naturlig ventilation	3 m	(#259974) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	7
Flytbart læskur 78 m2	78	Naturlig ventilation	3 m			
Sum						532

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Ny mødding	Fast				20
Nudrift					
Gl. mødding -> sløjfes	Fast				22
8 års drift					
Gl. mødding -> sløjfes	Fast				22

Produktionsarealernes og husdyrgødningslagrene placering kan ses på bilag 2.

Kommunens vurdering

Produktionens miljøpåvirkning med ammoniak og lugt afhænger af staldanlæggets størrelse opgjort som produktionsarealet, af dyrearter/typer, af anvendte staldsystemer, af overfladearealet af husdyrgødningslagre samt anvendte teknologier i stalde og lagre.

Nudriften skal fastlægges som den hidtil lovlige drift og 8-års-driften er den lovlige drift i år 2011. Desuden skal bindende krav i tidligere godkendelser også indtastes i nudrift og 8-årsdrift.

I denne sag er der ikke bindende krav fra tidligere godkendelser. Der er ikke sket ændringer i husdyrholdet de seneste 8 år, dermed er nudrift og 8-års drift er ens.

Miljøtilladelsen er givet på grundlag af ansøgningens oplysninger om staldenes andel af produktionsareal, dyretyper, anvendte staldsystemer samt tilhørende teknologier og de faste gødningsopbevaringsanlægs overfladeareal. Produktionsarealet er angivet som nettoarealer. De ansøgte oplysninger fremgår ovenfor. De oplyste produktionsarealer stemmer overens med byggeriet på ejendommen.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse samt dyresammensætning og de anvendte staldsystemer samt den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Produktionsarealet er angivet som nettoarealer, og der er indsendt foreløbig skitsetegning til Roskilde Kommune over den nye stalds indretning (se Bilag 2). Tegningen kan bruges i forbindelse med Roskilde Kommunes regelmæssige miljøtilsyn.

Kommunen stiller vilkår om produktionsarealer og dyrehold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Ved nyindretning af stalden, som ændrer produktionsarealets placering, skal der foretages ny optegning, hvilket fremgår af vilkåret.

Ansøger har oplyst, at det flytbare læskur fremadrettet benyttes, når dyrene afgræsser nogle af kommunens arealer for at overholde dyrevelfærdsreglerne. Læskuret kan flyttes med rundt efterhånden. I henhold til hudrygødningsbekendtgørelsen³ § 10 er der krav om, at flytbare læskure højst må være placeret det samme sted et år ad gangen.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38.

4.2.5 Gødningsproduktion og –håndtering

Den eksisterende mødding på ejendommen vil blive sløjfet og der vil blive etableret en tilsvarende mødding på 20 m² i tilknytning til den nye stald. Møddingen vil, præcis som den eksisterende blive opført i beton, med fast overdækning, som kører på skinner, så overdækning er let. Møddingen vil være delvist nedgravet, så kun ca. 1 m er over terræn.

---

³ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning, bek. nr. 760 af 30/07/2019

Kommunens vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Der er i forbindelse med ansøgningen ikke fremsendt kapacitetsberegning for den forventede maksimale produktion af husdyrgødning.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år. Kommunen vil kontrollere dette i forbindelse med tilsyn.

Roskilde Kommune vurderer, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og dermed vil være tilstrækkelige til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

4.2.6 Ammoniakemission, Naturvurdering og Bilag IV-arter

For beskrivelse og vurdering af ammoniak og BAT, påvirkning af sårbar natur og sårbare arter, naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv., Natura 2000-områder samt bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter henvises der til bilag 3.

På baggrund af bilag 3 vurderes det, at der i forhold til moseområdet beliggende umiddelbart syd for det nye staldanlæg skal stilles følgende vilkår, således at der ikke sker yderligere forringelse af levesteder og naturtyper i mosen:

- Moseområdet skal afgræsses af kreaturer med minimum samme græsningstryk som det nuværende.
- Der må ikke ske tilskudsfordring indenfor samme fold, som mosen er beliggende i.
- Dyrene må ikke tilskudsfodres udenfor mosen og samtidigt have adgang til mosen.

Hvad angår forekomsten af beskyttede dyrearter i området, vurderer Roskilde kommune, at nedrivningen af den gamle stald kun kan foretages efter at bygningen er tjekket for forekomst af ynglekoloni af flagermus. På baggrund af bilag 3 stilles der følgende vilkår:

- Inden nedrivning/nedtagning af stalden skal den ansvarlige sikre, at en flagermusspecialist har foretaget undersøgelse af, om den gamle staldbygning anvendes som yngle- eller rasteområde for flagermus. På baggrund af undersøgelsen skal specialisten udarbejde et kort notat, som sendes til kommunen.
- Hvis der konstateres flagermus, er det den ansvarlige for nedrivningen/nedtagning af stalden, som skal sikre, at der ikke sker forstyrrelse eller beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for flagermus.

§ 3 områder, ikke omfattet af kategori 3-natur

Efter Naturbeskyttelseslovens § 3 er der forbud mod at foretage ændringer i tilstanden af en række beskyttede naturtyper af en vis størrelse. Kommunen skal vurdere, om det ansøgte kan føre til tilstandsændringer i naturområderne.

Det nærmeste § 3-område er et engområde ca. 110 m øst for den nye kostald, og merdepositionen hertil er beregnet til 0,9 kg N/ha/år. Der er beregnet til et § 3 engområde 149 m syd for den nye kostald og merdepositionen hertil er 0,0 kg N/ha/år. Der er beregnet til et engområde 320 m syd for den nye kostald og 70 m fra læskuret på 72 m², merdepositionen hertil er 0,0 kg N/ha/år.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til en væsentlig tilstandsændring af de nærmest beliggende § 3 engområder. Dette har bl.a. baggrund i, at et § 3-område ikke vil påvirkes væsentligt, hvis der sker en merbelastning på under ca. 1 kg N pr. ha/år, jf. Miljøstyrelsens notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug⁴.

Miljøtilladelsen medfører derfor ikke behov for dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

§ 3-beskyttet natur i nærområdet (fra husdyrgodkendelse.dk)

4.2.7 Lugt

Lugtgenerne fra den ansøgte produktion beregnes til 41 m for nabo, 72 m til samlet bebyggelse og 128 m til byzone/sommerhusområde. Der er konkret 172 m til nabo på Birkevang 2A. Der er 294 m til samlet bebyggelse ved Birkevang 2C og 297 m til byzone/sommerhusområde ved Østrup By, Kirkerup.

Den ansøgte ændring overholder således samtlige lugtgenekriterier.

⁴ Miljøstyrelsens notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug, 6. juli 2009 <https://mst.dk/media/95259/Praksisnotat%20MKN%2006%2007%300009.pdf>

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Birkevang 2A	0	FMK	40,6*	40,6*	172,4	Ja
 Birkevang 2C	0	FMK	72,2	72,2	293,7	Ja
 Østrup By, Kirkerup	0	FMK	128,4	128,4	297,2	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 136 m

Kommunens vurdering

Lugtgener stammer generelt fra opbevaring af husdyrgødning i stalde og på møddingspladser samt fra transport og udspredning af husdyrgødning.

Beskyttelsesniveauet kræver, at projektet ikke må give anledning til væsentlige gener, hvilket i forhold til lugt betyder, at projektet skal overholde husdyrlovens lugtgeneafstande. Disse afstande afhænger af tre forskellige områdetypers lugtfølsomhed: byzone, samlet bebyggelse og enkeltboliger på landet (som ikke har landbrugspligt og ikke er ejet af ansøger).

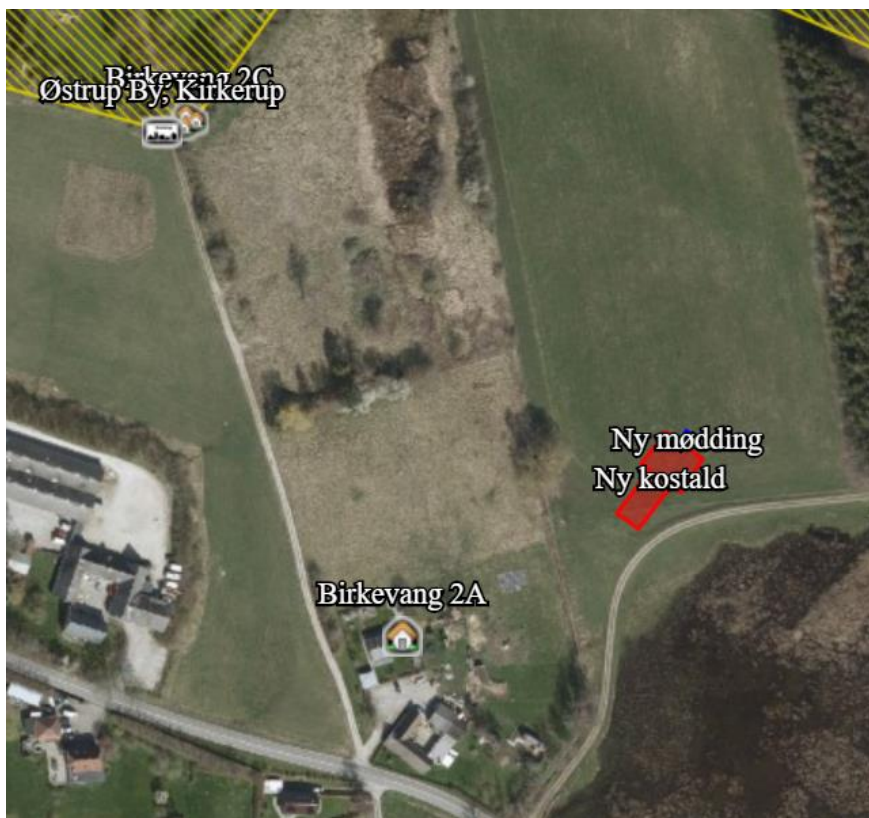
Lugtgeneafstandene beregnes ud fra den lugt, der udledes fra staldene. De måles fra staldmidten på hver staldbygning og vægtes, hvis der er flere staldbygninger.

Lugten fra staldene er i ansøgningen beregnet til:

Områdetype	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand
Enkelt bolig uden landbrugspligt Birkevang 2A	41 m	172 m
Samlet bebyggelse Sommerhusområdet Kastaniehøj	72 m	294 m
Byzone/sommerhusområde Sommerhusområdet Kastaniehøj	128 m	297 m

Da geneafstandene til både enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde er overholdt med langt over 20 % (som er det maksimale tillæg til geneafstanden ved kumulation) er det ikke relevant at forholde sig til kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt.

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt, til samlet bebyggelse og til byzone/sommerhusområde, fremgår af nedenstående udklip fra ansøgningen. Sidstnævnte er skraveret med gul farve.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtmissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Roskilde Kommune endvidere vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ejendommen generelt med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Det vurderes, at der med de stillede vilkår ikke vil opstå væsentlige lugtgener for naboerne.

Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, stilles der vilkår om, at kommunen kan meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Konsekvensafstanden, er beregnet til 136 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkast til tilladelsen i nabohearingen. Høring skal være til alle indenfor lugtkonsekvensområdet eller indenfor byzone/sommerhusområde-geneafstanden, afhængigt af, hvad der er længst.

4.2.8 Støjkilder og rystelser

I forbindelse med den nye stald vurderes det, at der ikke vil komme øgede støjgener, da der ikke forventes flere dyr på ejendommen.

Støj fra staldanlægget vil kunne forekomme fra den daglige pasning af dyrene samt interne og eksterne transportere til og fra ejendommen. Der vurderes at være begrænsede støjgener fra dyreholdet, da der er god afstand til naboerne.

Type	Placering	Driftstid	Tiltag til begrænsning af støj
Stalde og dyr	I stalden samt området omkring stalden	Ca. kl. 8 til 17 alle dage	*begrænset støj uden for bygning
Kørsel med maskiner	Traktor med vogn med dybstrøelse til udspretningsarealerne	I efteråret	* Der tages hensyn til naboer i forbindelse med udbringning af dybstrøelse

* Generelt forventes støjen fra anlægget at være mindre end miljøstyrelsens angivelser (55 dag/ 45 aften / 40 nat dbA).

Da der er tale om et mindre dyrehold, og da der er god afstand til naboerne, vurderes projektet ikke at kunne påvirke omkringboende mærkbart mht. støj.

Kommunens vurdering

Roskilde Kommune vurderer, at der ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støjgener. Der er fastsat vilkår om støjgrænser svarende til områdetype 3 og områdetype 6 i henhold til Miljøstyrelsens vejledning (5/1984) om Ekstern støj fra virksomheder. Områdetype 3 er ”Blandet bolig og erhverv samt landbrugsdrift” med støjgrænse på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse. Områdetype 6 er ”Sommerhusområder” med støjgrænse på 40 dB dag / 35 dB aften / 35 dB nat til området.

Kommunen stiller vilkår om, at driften af husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige støjgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes, at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Ved vurdering af støjgeners væsentlighed tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne, men kørsel på ejendommens bygningsområde indgår i støjkravene.

Der er ikke forhold på ejendommen, der vurderes at kunne give anledning til rystelser ved naboer. Roskilde Kommune vurderer derfor, at det ikke er relevant, at stille vilkår til rystelser.

4.2.9 Støv

I forbindelse med den nye stald vurderes det, at der ikke vil komme øgede støvgener, da der ikke forventes flere dyr på ejendommen.

Problemer med støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af wrap og halm. Håndteringen foregår dog med stor afstand til naboer og strøelse med halm foregår inde i stalden. Wrap opbevares i plast på ejendommen.

Da der er tale om et mindre dyrehold, og da der er god afstand til naboerne, vurderes projektet ikke at kunne påvirke omkringboende mærkbart mht. støv.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at de potentielt støvende aktiviteter fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omkringboende til bedriften.

Der stilles vilkår om, at hvis der opstår væsentlige støvgener for de omkringboende, som vurderes at være væsentlig større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

4.2.10 Lys

Kommunens vurdering

Ansøger har ikke oplyst om belysning ved den nye stald.

Det vurderes, at eventuelle lysforhold fra staldanlægget ikke umiddelbart vil få en væsentlig indvirkning på omgivelserne og landskabet i de mørke timer. Der stilles dog vilkår om krav til begrænsning af lysgener.

4.2.11 Fluer og skadedyr

Fluer bekæmpes efter gældende regler, og der er ikke et generelt flueproblem på ejendommen i dag, hvilket det heller ikke forventes at komme i fremtiden.

Regelmæssig rengøring af stald og oprydning på ejendommen vil være med til at begrænse gener fra skadedyr.

Der har ikke tidligere været problemer med fluer, så der har ikke været behov for fluebekæmpelse. Hvis der opstår et behov, vil fluer blive bekæmpet med kalk i strøelsen.

Bekæmpelse af rotter foregår via aftale med kommunen.

Kommunens vurdering

Da der er tale om et mindre dyrehold, og da der er god afstand til naboer, vurderes projektet ikke at kunne påvirke omkringboende mærkbart mht. skadedyr.

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at forebygge og bekæmpe fluegener i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi.

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddelelse til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste samt med overholdelse af ovenstående vilkår, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

4.2.12 Transport, til- og frakørsler

Med ændringen vurderes det, at der ikke vil opstå et øget behov for transport. Da der er god afstand til omboende, forventes ingen støv eller støjgener i forbindelse med transporterne. Så vidt muligt planlægges transport inden for normal arbejdstid.

Tidsrummet for udkørsel med husdyrgødning planlægges normalt at foregå i hverdagene, og vil hovedsageligt foregå om efteråret.

Den ønskede ændring af produktionen giver samlet set ikke et øget antal transporter, da produktionen ikke udvides. Dybstrøelse ca. 50-100 transporter/år (primært i efteråret).

Da der fremover vil være nogenlunde samme antal dyr som i nudriften, vurderes det at projektet ikke vil give anledning til øgede gener for omkringboende, da der er god afstand til naboer.

Kommunens vurdering

Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold og antallet af transporter ændres ikke.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at omfanget af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

4.2.13 Affald, kemikalier og pesticider

Døde dyr opbevares overdækket med kadaverkappe, og afhentes efter behov. Døde dyr afhentes af DAKA og normalt indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis ikke det er op til weekend eller helligdag. Afhentningstidspunktet vil som regel være inden for en normal arbejdsdag.

Fast affald, papir, pap, plast opbevares i container, der er placeret i driftsbygning afhentes hver 14. dag eller køres på genbrugsstation.

Der opbevares ingen medicin eller kemikalier på ejendommen.

Kommunens vurdering

Det vurderes i forbindelse med tilsyn, om opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Roskilde Kommunes affaldsregulativ. Det stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Roskilde Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Regulativet for erhvervsaffald i Roskilde Kommune kan findes på kommunens hjemmeside.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr

4.2.14 Jord, grundvand, overfladevand, spildevand

Der opbevares ingen kemikalier på ejendommen.

Der etableres et befæstet areal omkring stalden, så regnvand og gødning kan opsamles.

Spildevand fra stuehus føres til offentlig kloak. Tagvand ledes til dræn.

Kommunens vurdering

For at sikre, at der ikke sker forurening af jord, overfladevand og grundvand stilles der generelle vilkår til tankning og opbevaring af brændstof samt til opbevaring af olier og kemikalier. Kommunen vurderer, at håndtering og opbevaring af olie m.v. dermed vil foregå på en miljømæssig forsvarlig måde.

Der stilles vilkår om, at overfladevand fra befæstede arealer ikke må ledes til regnvandsafløb eller dræn, hvilket betyder, at eventuel gødning fra det befæstede areal skal opsamles

Kommunen vurderer, at overfladevand og gødning fra det befæstede areal omkring stalden, ikke vil give anledning til væsentlig forurening, hvis det udbringes på landbrugsjord, og der stilles vilkår herom.

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen generelt krav om, at flytbare stalde højst må være placeret det samme sted et år ad gangen. Dette for at sikre, at der ikke opstår risiko for forurening af grund- eller overfladevand.

4.2.15 BAT – Bedste tilgængelige teknologi

Ammoniakfordampningen og BAT-emissionskrav udregnes i det digitale ansøgningssystem. Husdyrbrugets ammoniakfordampning er 447 N/år, og da fordampningen er mindre end 750 kg N/år er der intet BAT-krav til bedriften. Da alle dyrene går i dybstrøelse, er der i øvrigt ikke umiddelbart tiltag, der kan reducere ammoniakfordampningen.

Kommunens vurdering

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på 447 kg NH₃-N/år. Da det er lavere end 750 kg NH₃-N/år, er der ikke krav om, at husdyrbruget skal overholde et maksimalt BAT-niveau for ammoniakemission, og heller krav om andre parametre med baggrund i BAT.

Da husdyrbruget er et § 16 b-brug, er der ikke andre krav til anvendelse af BAT. Det vurderes, at husdyrbruget generelt anvender den bedste tilgængelige teknik.

4.2.16 Energi og vandforbrug

Med den ansøgte ændring vurderes energiforbruget i produktionen ikke at stige.

Behovet for drikkevand på ejendommen forventes ikke at stige, da dyreholdet ikke forventes udvidet.

Kommunens vurdering

Roskilde Kommune vurderer, at der ikke skal stilles vilkår om energiforbrug i denne § 16 b tilladelse. Dog opfordres der til at have generel fokus på energiforbruget eventuelt i et årligt regnskab.

4.2.17 Uheld

Da der ikke opbevares olie og kemikalier på ejendommen, vurderes der ikke at være forhold, der udgør en risiko for det omkringliggende miljø.

Kommunens vurdering

Roskilde Kommune vurderer, at der ikke skal stilles vilkår om uheld i denne § 16 b tilladelse.

4.2.18 Egenkontrol

Følgende punkter er anført til egenkontrollen på husdyrbruget.

- Eventuelle produktionsrapporter (slagteriefregninger el.lign.) gemmes i 5 år.
- Dyrlegerapporter gemmes i 5 år.
- Registrering af udbringning af husdyrgødning mv. på grundlag af lovgivning omkring plante-produktion gemmes i 5 år.

Kommunens vurdering

Roskilde kommune finder det væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for overholdelse af vilkårene.

I tilladelsen fastsættes derfor vilkår om, at der ved tilsyn skal kunne oplyses om produktionsarealet størrelse, hvis der foretages ændringer af dyrenes placering og om ændringer vedrørende husdyrgødningen.

Desuden skal der oplyses om rengøring af ikke-produktionsareal, hvis der kortvarigt er dyr – i henhold til § 38 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

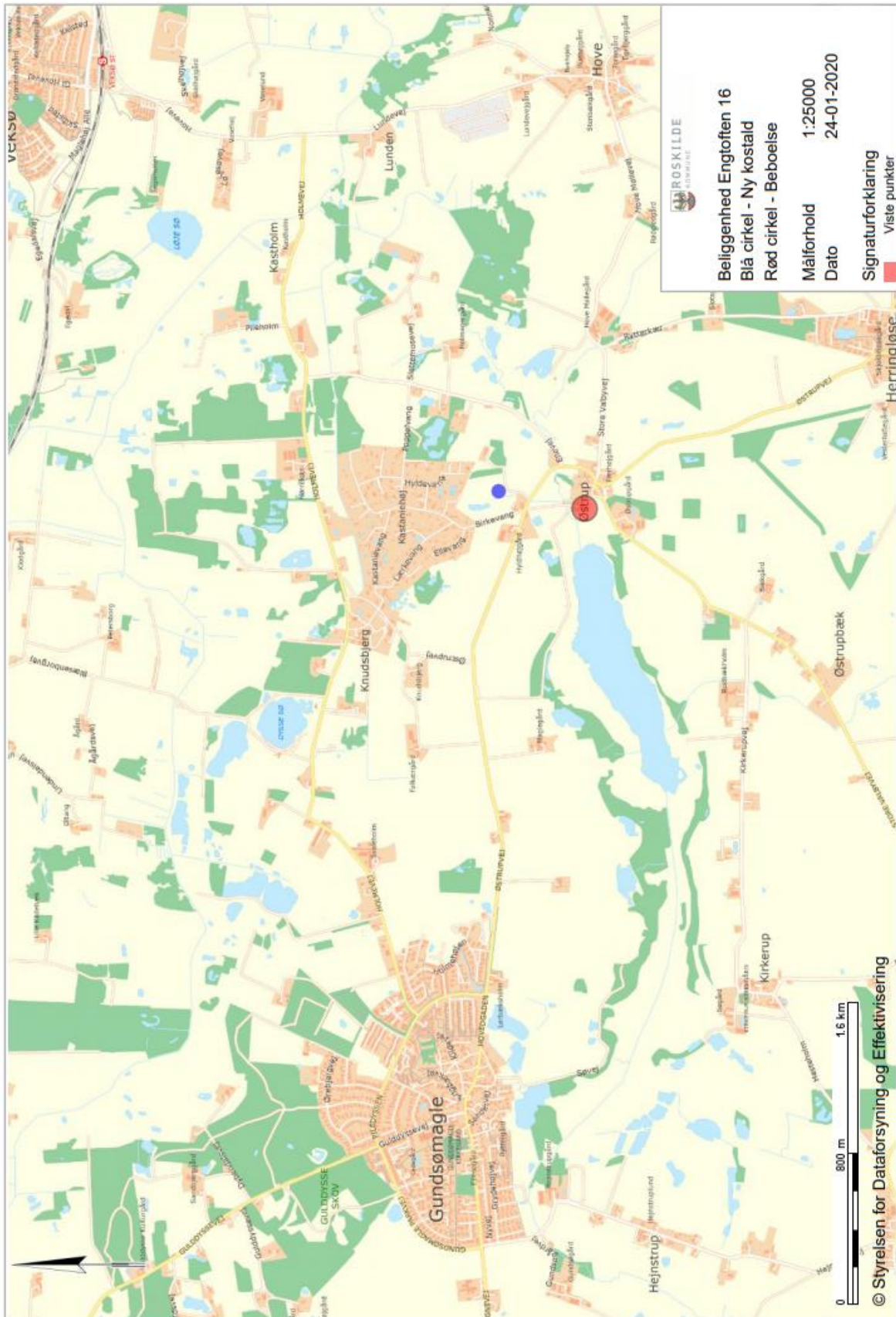
Vilkårene i denne tilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

4.3 Samlet vurdering

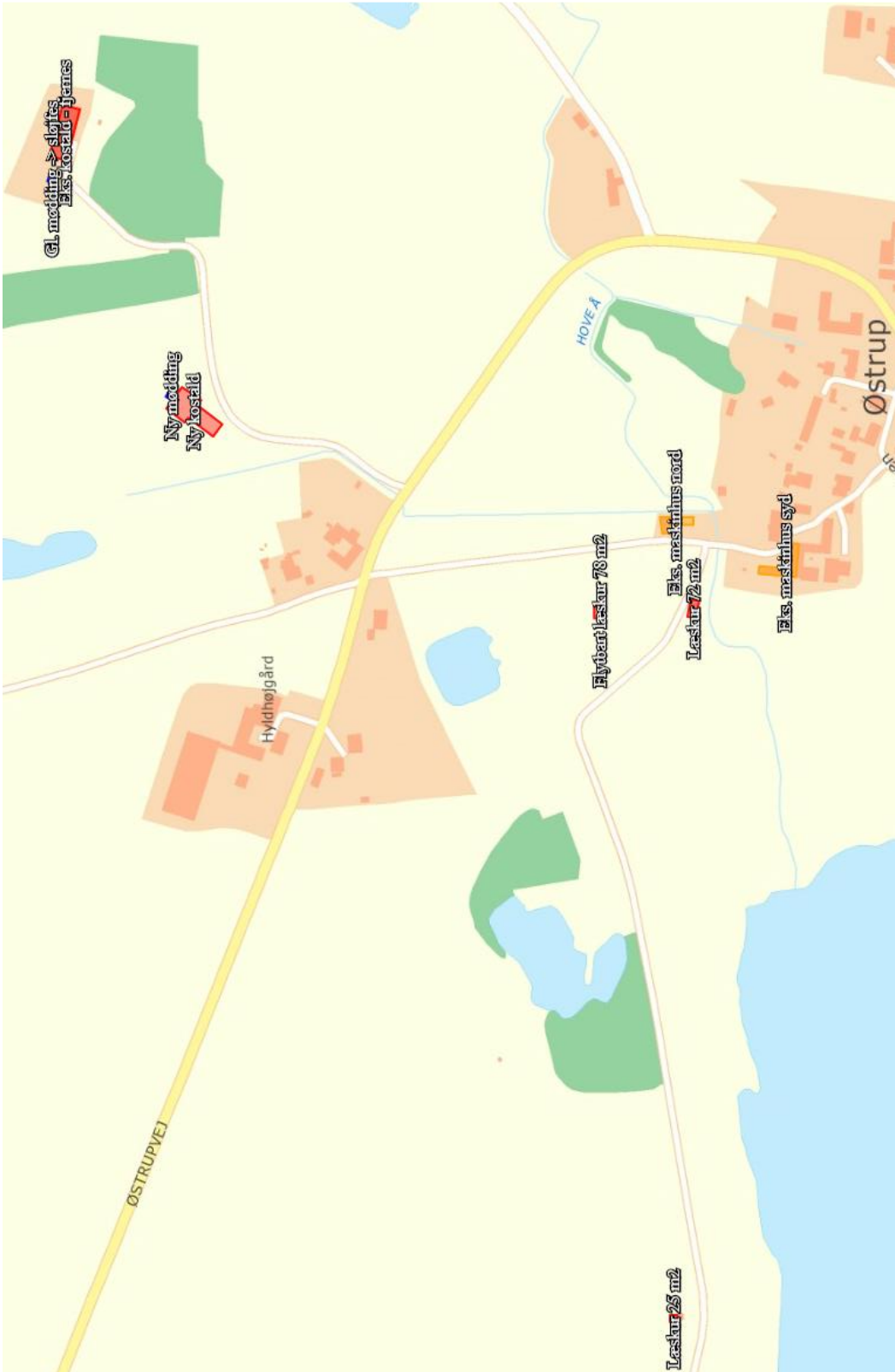
Roskilde Kommune vurderer, at der kan meddeles miljøtilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening med de fastsatte vilkår og generel anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget kan drives på stedet uden at medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1: Beliggenhedsplan Engtoften 16

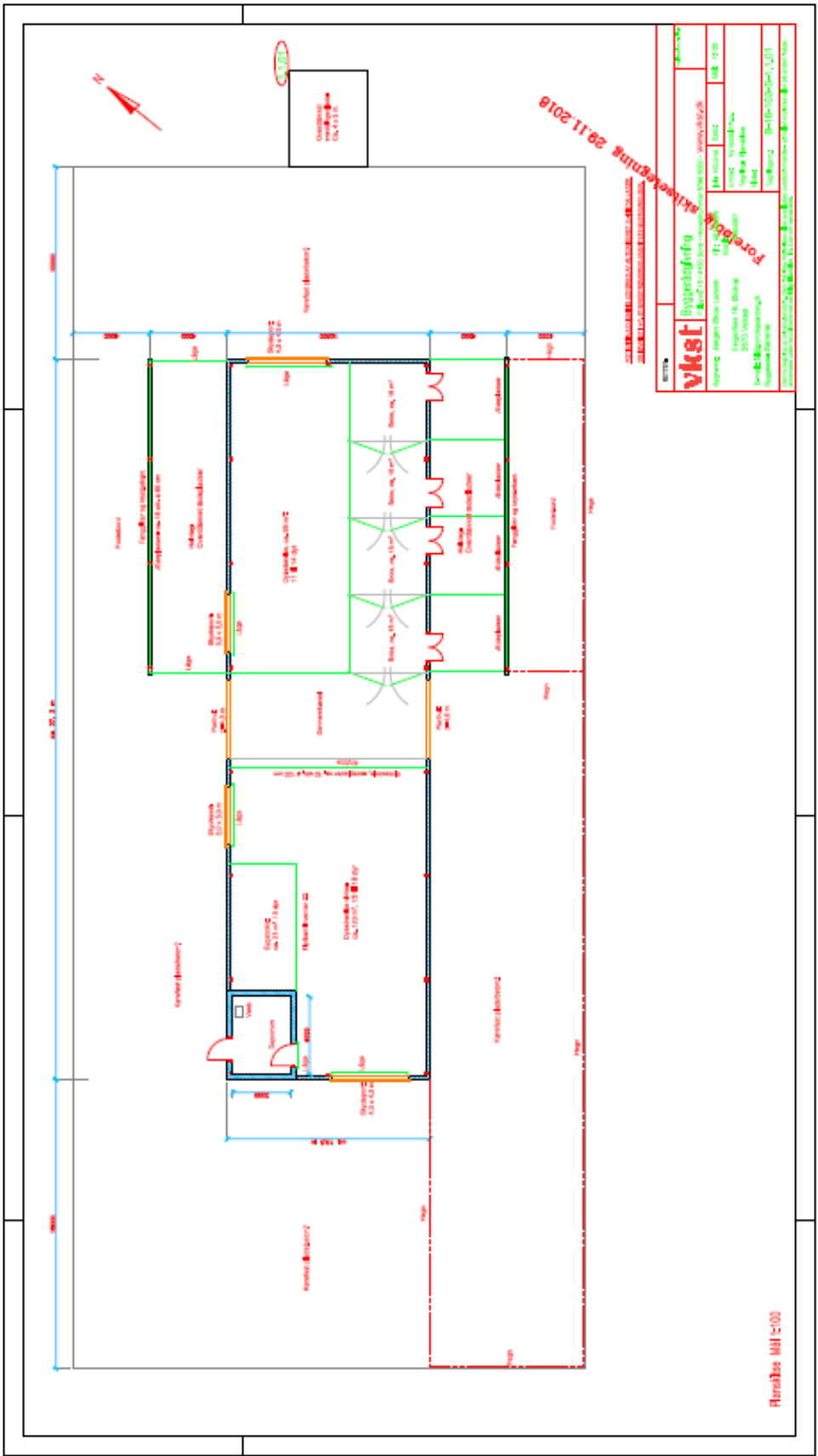

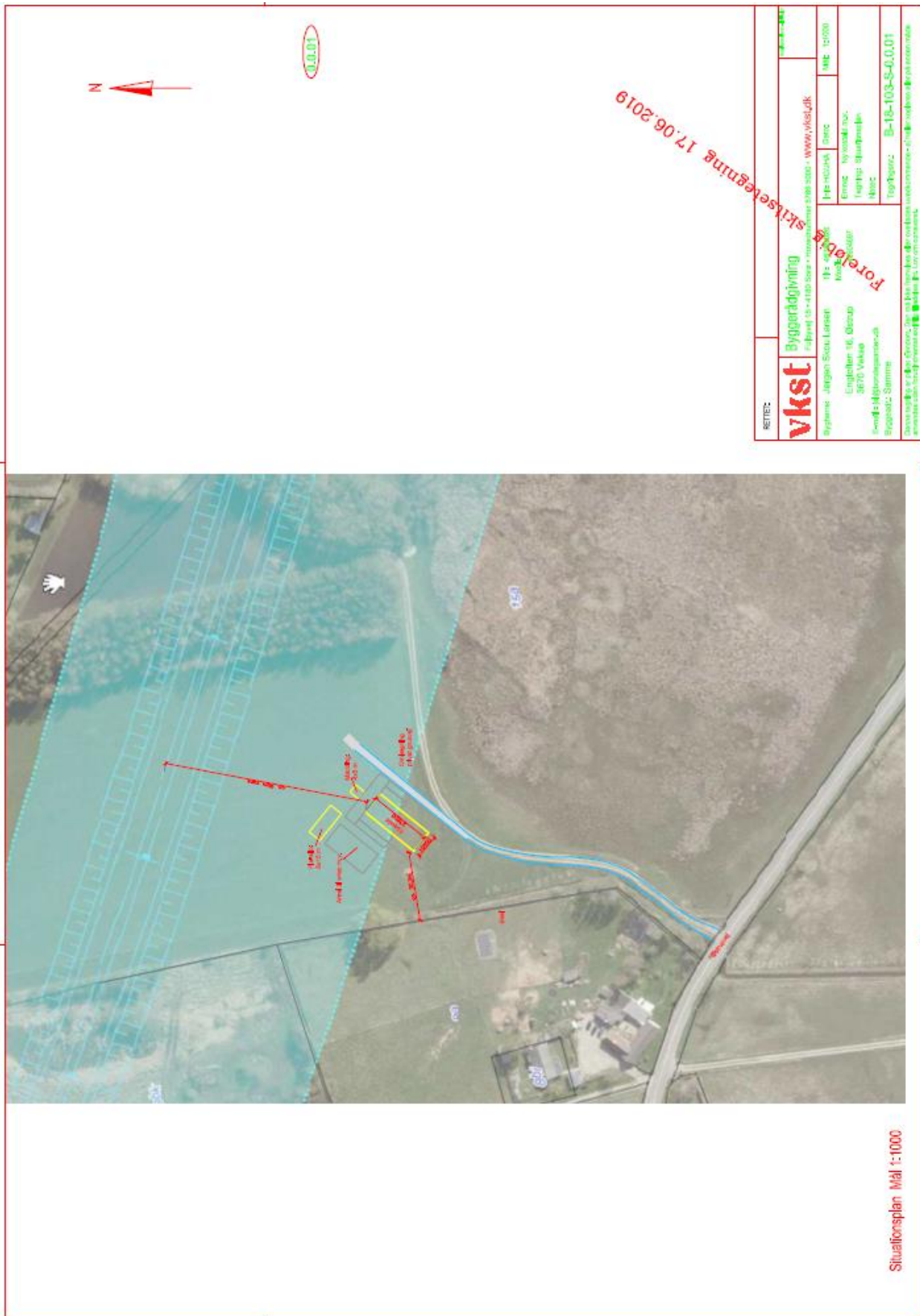
Bilag 2: Situationsplan og staldindretning

Bilag 3: Ammoniak, natur og beskyttede dyrearter

Bilag 3

Påvirkning fra stald og lager på Engtoften 15, Gundsømagle

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
1.1	Dyrehold og driftsform	3
1.2	Anlægget	3
1.3	Ammoniak og BAT	3
2	Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter	3
2.1	Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.	3
3	Natura 2000-områder	8
4	Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter	10
5	Referencer	13
6	Bilag 1.	15

1 Indledning

Roskilde Kommune har i henhold § 19 - § 26 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af de forskellige påvirkninger fra husdyrbrugets anlæg.

1.1 Dyrehold og driftsform

Ansøgningen er en § 16b-godkendelse, hvor der søges om godkendelse til opførelse af ny løsdriftsstald til ammekøer og møddingsplads i eksisterende ammekobesætning

Roskilde Kommune har i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug foretaget en vurdering af mulig påvirkning af naturområder nær anlægget og af internationale beskyttelsesområder. Disse vurderinger ligger til grund for, at der kan være indsat konkrete vilkår i selve godkendelsen.

Bedriften udleder ca. 454 kg ammoniak-N, dvs. mindre end 3.500 kg og skal derfor lovliggøres efter § 16b, jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

1.2 Anlægget

Der ansøges om en miljøgodkendelse til opførelse af ny løsdriftsstald på ca. 400 m² til ammekøer og en ny møddingsplads på ca. 20 m² i umiddelbar tilknytning til stalden. Desuden ansøges om nedrivning af eksisterende staldbygning og mødding, der vil være beliggende i den kommende motorvejstrache.

Der opføres ingen nye driftsbygninger, og der foretages ingen ændringer af det eksisterende produktionsanlæg.

Vurdering

Roskilde kommune vurderer, at staldanlægget har en udformning, der er tilpasset denne type og størrelse af dyrehold.

1.3 Ammoniak og BAT

Der er ikke noget BAT-krav til bedriften, da den årlige emission er mindre end 750 Kg N.

Vurdering

Ingen kommentarer.

2 Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter

2.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Staten i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 3, pkt. D i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelse (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

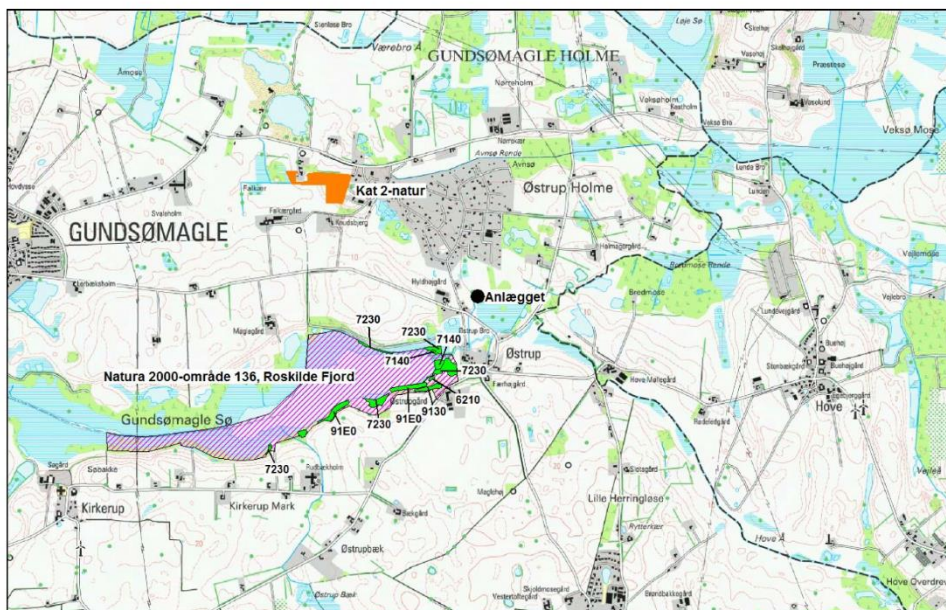
Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende ca. 400 meter sydvest for anlægget (Se Kort 1). Der er tale rigkær (typekode 7230) og hængesæk (typekode 7140) beliggende indenfor habitatområdet ved Gundsømagle Sø, som er en udvidelse af Habitatområde H120, Roskilde Fjord. Kortlægningen af habitatnaturtyper omkring Gundsømagle Sø er foretaget af Staten i 2019, men er ikke offentliggjort endnu. Yderligere er der indenfor habitatområdet, men i større afstand fra anlægget, kortlagt kalkoverdrev (typekode 6210) og forskellige skovhabitatnaturtyper samt flere arealer med rigkær og hængesæk.

Den samlede emission fra stald og lager er ifølge ansøgningen 454 kg N/år. Totaldepositionen på de nærmeste forekomster af 7230-rigkær og 7140 hængesæk er 0,3 kg N/ha/år.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 1.1, og områderne er beskrevet i basisanalysen /21/ og Natura 2000-planen /20/.

Kort 1. Beliggenhed af Kategori 1-naturområder (grønne med habitattypetkoder) i forhold til anlægget på Engtoften 15. Afgrænsningen af Natura 2000-områder er vist med lilla skravering. Kategori 2-natur er vist på kortet med orange.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Af Kort 1 fremgår det, at der nærmeste kategori 2-overdrev er overdrev beliggende 1,2 km nordvest for anlægget. Den totale ammoniakdeposition er her beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",

- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Kort 2. Placering af målepunkter omkring anlægget på Engtoften 15. Kun moser er kategori 3-natur. Totaldeposition (t) og merdeposition (m) er angivet for fire målepunkter.

Anlægget ligger i et område med megen natur i retningen fra nordøst til sydvest. Der er tale om primært moser, enge og gamle tørvegrave af varierende størrelse samt Gundsømagle Sø (Se kort 2). Moserne er kategori 3-natur, mens engene ikke er.

Udover skovbevoksede moser i form af ellesumpe, er der ikke skov inden for den nærmeste kilometer fra anlægget, som kan opfylde kriterierne for at være kategori 3-skov.

Totalemissionen er årligt 454 kg N, og i forhold til afstand og retning er der store forskelle i depositionen (Se Kort 2). Den kategori 3-mose, der ligger umiddelbart sydøst for anlægget modtager en totaldeposition på årligt 6 kg N og en merdeposition på 5,9 kg N. For øvrige naturområder er merdepositionen mindre end 1 kg N årligt.

Kategori 3-mosen er besigtiget i anden anledning af kommunen i 2019. Det er et botanisk værdifuldt naturområde med tilgroende tørvegrave, hængesækslignende partier og lavtvoksende kær, der er tæt afgræssede. Afgræsningen foregår med kreaturer, som benytter den omhandlende løsdriftstald.

Ved besigtigelsen i 2019 er der bl.a. fundet Maj-Gøgeurt, Kragefod, Bukkeblad, Smalbladet Kæruld, Hirse-Star, Tormentil, Eng-Viol og Stivtoppet Rørhvene, der er rødlistet som "næsten truet", NT. Desuden er der registret Spidssnudet frø og mosset Stor engkost. I alt er der fundet 91 arter i 5m-cirklen i 2019. For 25 år siden er Engblomme registreret i kæret og den kan muligvis fortsat gro her.

Kommunens vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Afskæringskriterierne er for begge naturkategorier er overholdt, idet der er ikke nogen kumulation af ejendomme i området og kriterierne er derfor på hhv. 0,7 kg N og 1,0 kg N. Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på hhv. 0,3 kg N/ha/år og 0,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet på Engtoften 15 ikke påvirker naturområderne væsentligt negativt.

Kategori 3-natur

En merdeposition på 1,0 kg N/ha/år, der er sat til en vejledende grænseværdi for, hvornår der kan forventes en tilstandsændring. I den aktuelle godkendelse modtager et naturmæssigt værdifuldt moseområde en merdeposition på 5,9 Kg N/ha/år.

Hvis der er kategori 3-natur, hvor der vil komme en merdeposition på 1,0 kg /N/ha/år eller mere, skal kommunen afklare, om området er en del af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Som grundlag for denne afklaring skal kommunen inddrage alle følgende fire kriterier:

- de aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særlige værdifulde naturområder, Grønt Danmarkskort, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser,
- om det aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats,
- det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
- kvælstofbidrag til området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder for så vidt angår skove om de gødskes.

I det konkrete tilfælde er kategori 3-naturområdet en del af Grønt Danmarkskort (Grønne kiler) og i kommuneplanen bl.a. udpeget bevaringsværdigt landskab, naturbeskyttelsesområde og lavbundsarealer, der kan genoprettes. Desuden er det deklareringsfredet, som en del af den store fredning, der inkluderer Gundsømagle Sø og omgivelser. Naturkvaliteten er høj og såvel den estimerede naturværdi som den udregnede naturtilstand er II, svarende til god naturtilstand.

Tålegrænsen for rigkær er 15-25 kg N/ha/år (/1/) og baggrundsdepositionen er for Roskilde Kommune som helhed 8,8 kg N/ha/år (/2/), dvs. den laveste tålegrænse er tæt på at blive overskredet ved projektet. Denne tålegrænse er dog sat for hovedsageligt andre mosetyper som højmoser og sphagnum-hængesække.

Den omhandlende mose modtager en merdeposition, der er knap 6 gange større end afskæringskriteriet på 1 kg N/ha/år. Denne merdeposition (1 kg N) svarer til grænseværdien for, hvornår man forventer at en tilstandsændring kan finde sted jfr. Miljøstyrelsens notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug (Praksisnotatet). Desuden ligger den indenfor Gundsømagle Sø-fredningen samt er omfattet af en række udpegninger i kommuneplanen. Endelig – og ikke mindst – har kærområdet stor botanisk værdi og god naturtilstand. Dette er forhold der kan begrunde, at der sættes vilkår om projektilpasning, således at naturtilstanden ikke forringes.

Vegetationen i kærområdet er meget varierende og spænder fra artsrig, mere eller mindre naturligt lavtvoksende kærvegetation med karakter af tøreg over frodigere og mere højt voksende rigkær til egentlig højt voksende, stedvist artsfattig rørskov. Disse forskellige kærtyper er sårbare overfor merdeposition med kvælstof i forskellig grad (har forskellige tålegrænser for kvælstof). De lavtvoksende og mest værdifulde partier er kalkpåvirkede; enten pga. grund af fremsivning af kalkholdigt grundvand eller mere sandsynligt forekomst af gamle skalaflejringer. Kalkpåvirkningen betyder, at fosfat – i langt højere grad end kvælstof – er begrænsende for væksten, fordi fosfat bindes og er utilgængeligt for planterne ved højt indhold af calcium i jorden. Dette betyder, at de lavtvoksende, kalkpåvirkede partier ikke er kvælstofbegrænsede. De partier, hvor jordbunden i mindre grad er kalkpåvirket, vil i højere grad være sårbare overfor en merdeposition på 5,9 kg N/år, svarende til en forøgelse på 70% af den eksisterende baggrundsdeposition.

Vilkår

I forhold til at sikre naturværdierne sættes følgende vilkår om projektilpasning, således at der ikke sker yderligere forringelse af levesteder og naturtyper i mosen:

- Moseområdet skal afgræsses af kreaturer med minimum samme græsningstryk som det nuværende
- Der må ikke ske tilskudsfordring indenfor samme fold, som mosen er beliggende i
- Dyrene må ikke tilskudsfodres udenfor mosen og samtidigt have adgang til mosen

Samlet vurdering

Ud fra disse forhold, er det kommunens samlede vurdering, at naturområder omfattet af lovens § 7 med de indsatte vilkår ikke påvirkes væsentligt af projektet på Engtoften 15, og at ansøgningen overholder de generelle beskyttelseskrav.

2.2 Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-området har et samlede areal på 14.870 ha, hvoraf 71 % er marint, og 133 ha er statsejet. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H120 (Roskilde Fjord) og H199 (Kongens Lyng) samt Fuglebeskyttelsesområde nr. F105 (Roskilde Fjord,

Kattinge Vig og Kattinge Sø) og F107 (Jægerspris Nordskov). Natura 2000-området er i 2018 udvidet med Gundsømagle Sø og tilgrænsende kærømråder, der er en del af Habitatområde nr. H120.

Natura 2000-område nr. 136 er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af følgende naturtyper og arters levesteder: sandbanke (1110), bugt (1160), strandeng (1330), tørt kalksandsoverdrev (6120), kalkoverdrev (6210), hængesæk (7140) og rigkær (7230). Desuden er en række arter på udpegningsgrundlaget, bl.a. mygblomst og eremit og ynglefugle som klyde, fjordterne, havterne og sortspætte. I Jægerspris Nordskov yngler fuglearterne hvepsevåge, sortspætte og rødrygget tornskade og havørn holder til som trækfugl.

På land findes forekomster af en række naturtyper, som i kraft af deres størrelse eller rige flora er af regional eller national betydning. Dette gælder i høj grad de store sammenhængende strandensarealer langs fjorden, kalkrige søer og vandhuller med kransålgler, rigkær med f.eks. den truede (rødlistede) mygblomst og skæv vindelsnegl, særligt prioriterede kalkoverdrev med vigtige orkidébestande samt fattigkær med hængesæk i Kongens Lyng i Nordskoven. Omkring Gundsømagle Sø findes ved østenden værdifulde rigkær og hængesæksvegetation. De vigtigste skovnaturtyper i området er elle- og askeskov, bøg på muld samt ege-blandskov.

Kommunens vurdering

Den samlede emission fra stald og lager på Engtoften 15 er som nævnt beregnet til 260 kg N/år. Den totale ammoniakdeposition er beregnet til 0,3 kg N/ha/år på de nærmeste habitatnaturtyper, som er på udpegningsgrundlaget og som samtidigt er kvælstofsårbare, samt på nærmeste dele af Fuglebeskyttelsesområdet. Det vurderes derfor, at ændringen af husdyrbruget ikke vil forringe bevaringsstatus for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Natura 2000-område	136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov
• Habitatområder	H120, Roskilde Fjord H199, Kongens Lyng
• Fuglebeskyttelsesområder	F105, Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø F107, Jægerspris Nordskov

Tabel 1. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder i Roskilde kommune /21/

Hvad angår arter på udpegningsgrundlaget for nærmeste fuglebeskyttelsesområde (F105) er der vurderingen, at ændringen af husdyrholdet på Engtoften 15 ligeledes ikke vil påvirke arternes bevaringsstatus.

Selvom den udregnede totaldeposition ligger under afskæringskriteriet på 0,7 kg N/ha/år på Natura 2000 (i dette tilfælde 0,0), påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre de særlige beskyttelsesinteresser, der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis:

- der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitatområder væsentligt (præmis 43)

- en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 45)
- et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning (præmis 49)

Det fremgår endvidere af Waddenzee-dommens præmis 61, at en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området, og der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konklusionen på konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet. En sådan vished er opnået, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i bilag 3 til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 1020 af 6. juli 2018). Overholdelse af bilag 3 vil, jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) føre til, at afgørelser, der overholder beskyttelsesniveauet, som altovervejende hovedregel vil medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder vil være uvæsentlig.

Det er Roskilde Kommunes opfattelse, at der i sagen ikke er forhold, der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring husdyrbrugets anlæg.

Idet den totale ammoniakdeposition fra projektet på nærmeste habitatnaturtype er beregnet til 0,3 kg N/ha pr. år vurderer Roskilde Kommune, at ammoniakfordampning fra husdyrbrugets samlede anlæg ikke vil udgøre en nogen påvirkning af Natura 2000-området eller udpegningsgrundlagets arter og naturtyper, og Roskilde Kommune vurderer samlet set, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil have nogen væsentlig negativ påvirkning på de omkringliggende Natura 2000-områder.

Samtidigt vurderes det, at projektet på Engtoften 15 beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

2.3 Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Roskilde Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

I denne del af kommunen er det sandsynligt, at der findes følgende Bilag IV-padder: Stor vandsalamander og Spidssnudet frø. Omkring anlægget findes der endvidere med stor sandsynlighed Butsnudet frø, Skrubbudse og Lille Vandsalamander. Alle padder og deres yngel er fredede i Danmark. I forbindelse med besigtigelse af mosen og tilgrænsende naturområder i 2019 har kommunen registreret Spidssnudet frø, Butsnudet frø og Skrubbudse. Stor vandsalamander er ikke specifikt undersøgt.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Spidssnudet Frø er ikke i samme grad som Springfrø knyttet til egentlige vandhuller, men foretrækker i langt højere grad oversvømmede partier i moser og på enge (fladvand). Uden for ynglesæsonen lever Spidssnudet Frø i enge, moser og udyrkede fugtige arealer. Det er en art, der kræver høj naturkvalitet på såvel yngle- som rastelokaliteter.

Omkring anlægget på Engtoften 15 findes moser, enge og tørvegrave i umiddelbar afstand fra anlægget. Bortset fra den tidligere omtalte kategori 3-mose er der ikke ynglelokaliteter eller levesteder i øvrigt der modtager en merdeposition større end 1 kg N/ha/år.

Udover nævnte Bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Roskilde Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

Af sjældne karplanter findes i mosen nærmest anlægget den fredede orkidé Maj-Gøgeurt, samt den rødlistede Stivtoppet Rørhvene.

Vurdering

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha /18/, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten).

Den overvejende del af søer og vandhuller i denne del af Danmark i morænelandskabet er ikke kvælstofbegrænsede, og atmosfærisk deposition af kvælstof ændrer ikke tilstanden i vandhullerne. Merdeposition kan derimod ændre bredvegetationen, således at rigere og hurtigere vækst af denne kan føre til en forringelse af søen som levested for padder.

Der er imidlertid i nærværende godkendelse ingen søer eller vandhuller, der modtager en merdeposition større end 1 kg N/ha/år. Et moseområde modtager en merdeposition på 5,9 kg N årligt. Imidlertid er bredvegetationen langs de gamle tørvegrave, der sandsynligvis udgør ynglebiotop for den forekommende bestand af Spidssnudet frø, eutrof og ikke

umiddelbart kvælstofbegrænset eller i hvert fald med høj tålegrænse (25 kg N/ha/år), således at denne tålegrænse ikke overskrides – selv med en merdeposition på 5,9 kg N. Der vurderes derfor ikke at ville ske en ændring af levestedet for Spidssnudet frø – eller andre Bilag IV-padder.

Hvad angår forekomsten af Flagermus i området, vurderer Roskilde kommune, at nedrivningen af den gamle stald kun kan foretages efter at bygningen er tjekket for forekomst af ynglekoloni af flagermus.

Beskyttelsen af de sjældne planter varetages gennem de indsatte vilkår for kategori 3-mosen.

Det er således Roskilde kommunes samlede vurdering, at godkendelsen af husdyrbruget på Engtoften 15 med det indsatte vilkår ikke vil betyde en væsentlig negativ påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter samt fredede og rødlistede arter i øvrigt. Og kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven er tilstrækkeligt til at beskytte arter og levesteder mod væsentlig negativ påvirkning fra ammoniak fra anlægget.

Vilkår:

- Nedrivning af den gamle staldbygning må ikke finde sted, hvis der forekommer ynglekoloni af flagermus

Udarbejdet i april 2020 af Roskilde Kommune med bistand AGLAJA
v. Eigil Pløger, Damvej 16, 4652 Hårlev. www.aglaja.dk

3 Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2015: Deposition af N komponenter 2012 – kommuner. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/deposition.asp
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk og <http://miljoegis.mim.dk/spatialmap?&&profile=natura2000planer2-2016> vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur.

http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf

20. Naturstyrelsen 2016: Natura 2000-plan 2016-2021 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov Natura 2000-område nr. 136 Habitatområde H120 og H199, Fuglebeskyttelsesområde F105 og F107. <https://mst.dk/natur-vand/natur/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planer-2016-21/>
21. Naturstyrelsen 2014: Natura 2000-basisanalyse 2016-2021 Revideret udgave Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov Natura 2000-område nr. 136 Habitatområde H120 og H199, Fuglebeskyttelsesområde F105 og F107. <https://mst.dk/natur-vand/natur/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planer-2016-21/>

4 Bilag 1.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 120		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130) NY
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016) NY
	Eremit* (1084)	Stor vandsalamander (1166)
	Blank seglmos (1393)	Mygblomst (1903)

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 199		
Naturtyper:	Brunvandet sø (3160)	Hængesæk (7140)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 105		
Fugle:	knopsvane (T)	sangsvane (T)
	grågås (T)	skeand (T) NY
	troidand (T)	hvinand (T)
	stor skallesluger (T)	havørn (TY)
	blishone (T)	klyde (Y)
	fjordterne (Y)	havterne (Y)
	dværgterne (Y)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 107		
Fugle:	hvepsevåge (Y)	sortspætte (Y)
	rødrygget tornskade (Y)	

Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet ovenfor. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget, er markeret med "NY". I habitatområde H199 er naturtypen tørvelavning (7150) udgået af udpegningsgrundlaget. For fuglebeskyttelsesområde F105 er havørn ny som ynglefugl. For fuglebeskyttelsesområde F107 er der ikke foretaget ændringer i udpegningsgrundlaget.

Bilag 1. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 136 /21/.